

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 21875/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници Грађевинско предузеће „СТИГ“ А.Д. Пожаревац, чији су пуномоћници Милан З. Цветковић и Жељко М. Глишић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарство финансија, Пореска управа – Филијала Пожаревац, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1567/22 од 06.09.2022. године, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1567/22 од 06.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 231/19 од 27.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му на име стицања без основа исплати износ од 21.036.487,53 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 530.395,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 1567/22 од 06.09.2022. године, ставом 1. изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Вишег суда у Пожаревцу П 231/19 од 27.04.2022. године. Ставом 2. изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиоца. Трошкове ревизијског поступка је тражила опредељено.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона на које ревидент у ревизији неосновано указује. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент у ревизији такође указује, није разлог због ког ревизија може да се изјави у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је, у својству продавца, са купцем ПД „ДИС“ Д.О.О. Крњево закључио уговор о купопродаји непокретности 12.12.2008. године, који за предмет има 4300/9390 идеалних делова зграде описана као зк. тело II под редним бројем 2 на к.п. .. К.О. ..., објекат у изградњи – сивој фази површине 3434 м². Поводом тог купопродајног уговора, Пореска управа – Филијала Пожаревац је својим решењем од 17.02.2009. године утврдила порез на пренос апсолутних права за пореског обвезника „СТИГ“ ГП на износ од 2.925.611,84 динара који је исплаћен 05.03.2009. године. ГП „СТИГ“ А.Д. је 11.01.2010. године поднео пореску пријаву пореза на додату вредност у укупном износу од 14.656.148,00 динара. Налазећи да није био дужан да плати овај порез, исти порески обвезник је 20.09.2011. године доставио измењену пореску пријаву на износ од 3.039.328,00 динара, у суштини налазећи да код уплате пореза на пренос апсолутних права по наведеном уговору није настала обавеза по основу пореза на додату вредност. Министарство финансија, Пореска управа – Филијала Пожаревац је, својим закључком број 431-864/2011 од 03.10.2011. године, одбацила као неблаговремену ту пореску пријаву. Поводом жалбе и предлога за враћање у пређашње стање, Министарство финансија је, својом одлуком 431-Ж-49/11 од 31.10.2011. године, одбацило захтев за повраћај у пређашње стање везан за утврђивање новог рока за подношење измењене пореске пријаве, као неблаговремен. Решењем Министарства финансија Републике Србије број 4710-318/11-20, одбијена је као неоснована жалба „СТИГ“ А.Д. изјављена против Закључка Пореске управе – Филијала Пожаревац број 431-864/11 од 03.10.2011. године, а поводом одбачаја нове пореске пријаве тог пореског обвезника. Министарство финансија, Пореска управа – Филијала Пожаревац је, обзиром да није извршена уплата пореза по основу решења од 19.05.2010. године одредила принудну наплату пореске обавезе ГП „СТИГ“ на новчаним средствима доспеле до 19.05.2010. године са каматом, на укупан износ од 17.667.502,01 динар. Закључком 4336-25/2011-20 Министарство финансија Републике Србије, Пореска управа, Регионални центар Београд је одбио, као неоснован захтев пореског обвезника „СТИГ“ А.Д. за одлагање извршења решења пореске управе – Филијале Пожаревац број 433-ПДБ-55/10-04 од 27.04.2011. године, а с обзиром да решење Пореске управе – Филијале Пожаревац од 27.04.2011. године, ради установљавања законског заложног права – хипотеке на непокретности у корист Републике Србије, као пореског повериоца, а која обавеза тада износи 18.059.411,26 динара. Тужбени захтев тужиоца заснива се на чињеници да му је неосновано принудно наплаћен главни износ пореза на додату вредност, са споредним потраживањима у виду такси и затезне камате, јер за то није постојао правни основ,

пошто тужилац сматра да се у конкретном случају порез на додату вредност не обрачунава и не плаћа у складу са Законом о порезу на додату вредност.

Полазећи од овако уврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио налазећи да је у конкретном случају наплата пореза на додату вредност, па и принудна наплата, заснована на коначним и правноснажним управним актима, што указује на законитост поступања пореског органа, а да тужилац на коме је терет доказивања, није доказао да је надлежни орган, при наплати предметног пореза, поступао незаконито у смислу одредбе члана 45. у вези члана 40. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, бр. 111/09).

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду прихватајући закључак првостепеног суда налазећи да је правилно првостепени суд закључио да је наплата пореза у конкретном случају заснована на коначним и правноснажним управним актима имајући у виду да је тужена у поступку наплате пореза по пореској пријави пореза на додатну вредност, коју је тужилац поднео по основу самоопорезивања, доносила решења и закључке којима је одлучивала о појединачним правима и обавезама тужиоца, као пореског дужника из пореског правног односа, а да тужилац није доказао да је та решења оспоравао у складу са законом, нити да су иста уклоњена из правног поретка. Пошто је обавеза тужиоца за плаћање пореза на додату вредност утврђена на начин и у поступку који је прописан позитивно- правним прописима који су били у примени у време настанка обавезе тужиоца, а порески акти који су донети у поступку утврђивања и наплате пореза нису стављени ван правне снаге, по мишљењу другостепеног суда, правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени законски услови за примену института стицања без основа.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилном применом материјалног права тужбени захтев тужиоца одбили.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

У конкретном случају, надлежни орган тужене је одредио принудну наплату пореске обавезе тужиоца по пријави пореза на додату вредност, на основу одредбе члана 34. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02... 61/07), који је био у примени у спорном периоду, а којим је у одредби члана 54. став 2. прописано да утврђивање пореза обавља сам порески обвезник (самоопорезивање). Одредбом члана 50. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04... 61/07), прописано је да обвезник подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на прописаном обрасцу у року од 10 дана по истеку пореског периода. Обвезник подноси пореску пријаву независно од тога да ли у пореском периоду има обавезу плаћања ПДВ (став 2.). Пореска пријава из става 3. овог члана подноси се за период у ком је настала обавеза по основу ПДВ, у року из става 1. овог члана (став 4.).

Пошто је тужилац, по принципу самоопорезивања, утврдио износ дугованог пореза на додату вредност и поднео пореску пријаву по основу тог пореза у износу од 14.656.148,00 динара, 10.01.2010. године, и пошто тако утврђену пореску обавезу није

исплатио у закону прописаном року, следи да је надлежни орган тужене поступао законито одређивањем принудне наплате пореске обавезе тужиоца. Услов за настанак обавезе накнаде штете на основу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, је противправно поступање, односно незаконит или неправилан рад органа тужене, јер свако има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује службено лице. Међутим, да би оштећени остварио право на накнаду штете од правног лица, по правилима одговорности за другог, он треба да докаже, поред општих услова за грађанскоправну одговорност (узрочна веза и штета), да је штету причинио орган правног лица незаконитим радом у вршењу својих функција, односно неправилним радом. Под незаконитим радом службеног лица или органа сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други прописи или општи акти примени, док се под неправилним радом подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности, која штети праву или интересу неког лица.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, да су одлуке донете у управном поступку на основу којих је наплаћен порез од тужиоца коначне, јер су испитиване у двостепеном управном поступку, и да тужилац није доказао да је надлежни орган туженог, при наплати предметног пореза, поступао незаконито, следи да је његов тужбени захтев неоснован, па тужилац неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања заступника за састав одговора на ревизију, туженој нису били потребни у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**